

SAOPŠTENJE 50/2024

Datum objave:
 18.04.2024.

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore

Januar – Decembar 2023. godine

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za januar-decembar 2023. godine, prema konačnim podacima iznosila je 4 484,4 milion eura, što ukazuje na rast od 5,9% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 674,3 miliona eura, a uvoz 3 810,1 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio manji za 3,7%, a uvoz veći za 7,8%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 17,7% i manja je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 19,8%.

U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljena **Mineralna goriva i maziva (sektor 3)**, u iznosu od 244,9 miliona eura (koje čine: Električna energija – 206,9 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 885,2 miliona eura (koje čine: Drumska vozila – 330,0 mil. eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (190,9 mil. eura), Bosna i Hercegovina (75,5 mil.eura) i Slovenija (73,5 mil. eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (661,7 mil. eura), Kina (424,7 mil. eura) i Njemačka (368,2 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

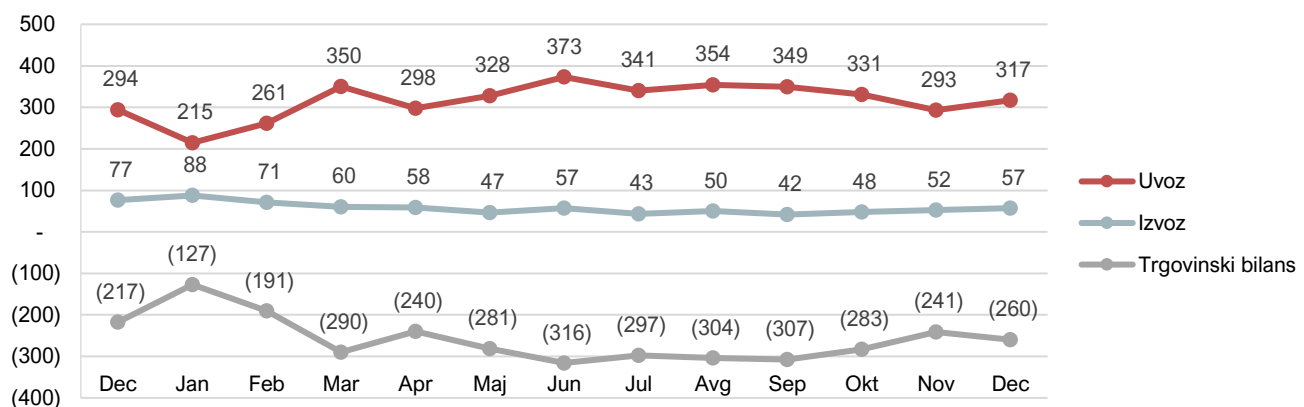

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	u hilj. EUR	
				TRGOVINSKI BILANS	
2022					
Januar	145 506	64 343	209 849	-81 163	
Februar	218 908	64 548	283 456	-154 360	
Mart	285 317	70 138	355 454	-215 179	
April	291 753	79 595	371 348	-212 157	
Maj	287 008	57 558	344 566	-229 450	
Jun	383 275	46 530	429 805	-336 745	
Jul	314 955	44 319	359 274	-270 637	
Avgust	363 324	43 163	406 487	-320 161	
Septembar	347 389	50 109	397 498	-297 280	
Oktoabar	305 066	56 381	361 447	-248 685	
Novembar	297 456	46 839	344 295	-250 617	
Decembar	293 881	76 729	370 610	-217 152	
2023					
Januar	214 745	87 742	302 487	-127 003	
Februar	261 419	70 845	332 264	-190 574	
Mart	350 051	60 423	410 474	-289 629	
April	298 165	58 395	356 560	-239 769	
Maj	327 770	46 572	374 341	-281 198	
Jun	373 096	57 322	430 418	-315 773	
Jul	340 612	43 341	383 953	-297 271	
Avgust	354 063	50 424	404 487	-303 639	
Septembar	349 160	41 737	390 897	-307 424	
Oktoabar	330 849	47 757	378 606	-283 091	
Novembar	293 385	52 484	345 868	-240 901	
Decembar	316 811	57 289	374 100	-259 522	

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Dec 2022		Jan-Dec 2023		Jan-Dec 2022		Jan-Dec 2023		Jan-Dec 2022	Jan-Dec 2023
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
SVIJET	100,0	3 533 838	100,0	3 810 125	100,0	700 252	100,0	674 331	-2 833 586	-3 135 794
Evropa	80,6	2 847 110	80,3	3 058 283	92,4	646 720	91,6	618 010	-2 200 390	-2 440 273
EU-27	44,2	1 560 768	45,8	1 744 190	30,3	212 186	36,1	243 477	-1 348 582	-1 500 713
CEFTA ²	26,2	925 351	26,0	991 518	41,7	291 728	48,4	326 699	-633 623	-664 819
Afrika	0,4	15 231	0,3	11 496	0,5	3 280	0,4	2 434	-11 951	-9 062
Azija	14,4	508 725	16,6	630 826	6,3	44 448	6,4	43 138	-464 277	-587 688
Amerika	4,6	161 481	2,8	107 328	0,8	5 591	1,5	10 432	-155 890	-96 896
Okeanija	0,0	1 291	0,1	2 192	0,0	213	0,0	318	-1 078	-1 874
SAD	1,0	35 791	1,3	48 098	0,5	3 612	1,5	9 799	-32 179	-38 299
Kina	9,4	330 596	11,1	424 719	1,8	12 851	0,4	2 490	-317 745	-422 230
Rusija	0,2	8 828	0,2	7 479	0,1	448	0,0	179	-8 380	-7 300
Švajcarska	3,8	134 613	1,8	70 435	15,4	107 951	3,7	25 079	-26 662	-45 356
Japan	0,9	30 422	0,8	29 131	0,0	331	0,0	106	-30 091	-29 025
Turska	4,8	170 350	5,1	195 067	2,3	15 761	1,3	9 013	-154 588	-186 054
Brazil	0,7	23 461	0,6	21 905	0,0	22	0,0	5	-23 439	-21 900
Ujedinjeno Kraljevstvo	0,7	24 615	0,9	34 648	0,5	3 504	0,1	859	-21 111	-33 789

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Dec 2022	Jan-Dec 2023	Jan-Dec 2022	Jan-Dec 2023	Jan-Dec 2022	Jan-Dec 2023
SVIJET	3 533 838	3 810 125	700 252	674 331	-2 833 586	-3 135 794
EU-27⁴	1 560 768	1 744 190	212 186	243 477	-1 348 582	-1 500 713
Austrija	36 582	45 348	3 023	7 856	-33 559	-37 492
Belgija	24 787	21 423	705	970	-24 081	-20 453
Bugarska	21 010	22 742	1 226	1 161	-19 785	-21 582
Češka	36 039	44 998	14 853	29 686	-21 186	-15 312
Danska	26 310	16 264	9 537	6 422	-16 773	-9 842
Estonija	1 414	1 807	357	8	-1 057	-1 799
Finska	4 326	6 085	11	20	-4 315	-6 065
Francuska	70 659	90 600	3 153	1 308	-67 506	-89 292
Grčka	289 142	245 676	1 329	4 471	-287 813	-241 205
Holandija	57 339	67 099	1 641	2 472	-55 698	-64 627
Irska	7 197	10 264	5	6	-7 193	-10 258
Italija	197 594	234 042	31 959	17 878	-165 635	-216 163
Kipar	1 674	912	60	803	-1 615	-109
Letonija	1 913	2 858	1	2 208	-1 912	-650
Litvanija	1 040	4 881	7	6 811	-1 033	1 930
Luksemburg	1 360	1 050	36 715	27 999	35 355	26 949
Mađarska	29 702	31 220	6 141	8 881	-23 561	-22 338
Malta	152	45	774	557	622	512
Njemačka	272 015	368 241	19 942	21 442	-252 073	-346 798
Poljska	60 392	74 167	16 647	12 252	-43 745	-61 914
Portugalija	5 838	7 447	9	151	-5 829	-7 296
Hrvatska	214 740	226 365	7 069	6 488	-207 671	-219 876
Rumunija	34 299	39 970	352	915	-33 947	-39 055
Slovačka	10 611	12 938	62	111	-10 549	-12 828
Slovenija	68 178	59 185	51 072	73 461	-17 106	14 276
Španija	58 606	75 891	3 899	6 584	-54 707	-69 307
Švedska	27 849	32 673	1 638	2 554	-26 211	-30 119
CEFTA	925 351	991 518	291 728	326 699	-633 623	-664 819
Albanija	68 150	75 743	20 088	22 344	-48 062	-53 399
Bosna i Hercegovina	179 131	184 550	90 561	75 513	-88 571	-109 037
Moldavija	461	645	0	68	-461	-577
Sjeverna Makedonija	36 220	37 376	7 064	11 792	-29 156	-25 585
Srbija	614 776	661 711	149 447	190 856	-465 329	-470 855
Kosovo	26 612	31 494	24 569	26 127	-2 043	-5 367
Ostale zemlje (izvan EU-27 i CEFTA-e)	1 047 719	1 074 416	196 338	104 155	-851 381	-970 262

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)⁴ Od januara 2021. godine, podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su isključeni iz podataka Evropske Unije. Podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su prikazani u tabeli 2.

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	UVOZ			IZVOZ		
	Jan-Dec 2022	Jan-Dec 2023	Jan-Dec 2023 Jan-Dec 2022	Jan-Dec 2022	Jan-Dec 2023	Jan-Dec 2023 Jan-Dec 2022
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	3 533 838	3 810 125	107,8	700 252	674 331	96,3
0 Hrana i žive životinje	636 242	744 970	117,1	43 042	46 776	108,7
00 Žive životinje	41 783	48 372	115,8	191	137	71,8
01 Meso i prerada mesa	140 627	173 096	123,1	26 030	30 510	117,2
02 Mliječni proizvodi i jaja	76 483	85 345	111,6	272	295	108,5
03 Ribe i prerađevine od ribe	25 563	31 926	124,9	49	108	223,0
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	97 527	104 645	107,3	880	765	86,9
05 Povrće i voće	90 254	112 863	125,1	10 832	8 370	77,3
06 Šećer proizvodi od šećera i med	16 083	18 415	114,5	518	615	118,8
07 Kafa čaj kakao i začini	47 461	57 767	121,7	2 728	3 945	144,6
08 Stočna hrana (sem žita u zrnu)	34 022	32 476	95,5	1 089	1 541	141,4
09 Razni proizvodi za ishranu	66 441	80 066	120,5	453	489	108,0
1 Piće i duvan	119 301	150 938	126,5	18 100	41 907	231,5
11 Pića	90 098	115 537	128,2	17 930	41 907	233,7
12 Duvan i proizvodi od duvana	29 203	35 401	121,2	169	0,0	0,0
2 Sirove materije sem goriva	26 489	32 964	124,4	91 698	86 381	94,2
21 Kože sirove i krzna nečinjena	0	0	0,0	2 245	2 039	90,8
22 Uljano sjeme i plodovi	1 897	2 236	117,9	11	38	300 ¹
23 Sirovi kaučuk	279	277	99,4	4	1	23,6
24 Pluta i drvo	5 268	8 160	154,9	43 204	44 006	101,9
25 Celuloza i otpaci od hartije	14	37	260,4	1 572	1 160	73,8
26 Tekstilana vlakna i otpaci	956	1 359	142,2	50	408	300 ¹
27 Sirova đubriva i minerali	4 000	6 364	159,1	2 257	2 489	110,3
28 Mineralne rude i otpaci metala	2 996	2 219	74,1	41 745	35 562	85,2
29 Životinjske i biljne sirove materije	11 079	12 311	111,1	611	678	111,1
3 Mineralna goriva i maziva	616 815	393 695	63,8	209 884	244 883	116,7
32 Kameni uglj koks i briketi	868	971	111,9	11 988	12 164	101,5
33 Nafta i naftni derivati	389 968	324 019	83,1	27 728	25 808	93,1
34 Gas prirodni i industrijski	16 496	10 255	62,2	1	0	0,0
35 Električna energija	209 483	58 449	27,9	170 166	206 911	121,6
4 Životinjska i biljna ulja i masti	29 036	17 538	60,4	1 444	2 395	165,8
41 Životinjska ulja i masti	1 134	1 513	133,4	817	1 516	185,6
42 Čvrste biljne masti i ulja	27 833	15 907	57,2	344	344	100,0
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	69	118	171,8	283	535	188,6
5 Hemijski proizvodi	346 276	421 653	121,8	41 489	52 392	126,3
51 Organski hemijski proizvodi	3 356	5 371	160,1	160	105	65,6
52 Neorganski hemijski proizvodi	3 882	5 525	142,3	1 528	4 682	300 ¹
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	33 213	40 648	122,4	115	65	56,3
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	154 132	191 477	124,2	33 120	42 011	126,8
55 Eterična ulja parfemski i toaletni preparati	65 098	82 457	126,7	2 452	1 009	41,2
56 Đubriva (osim sirovih)	4 724	4 219	89,3	0	5	0,0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	6 494	5 947	91,6	364	177	48,6
58 Plastične mase u ostalim oblicima	41 045	43 131	105,1	867	825	95,1
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	34 333	42 878	124,9	2 883	3 513	121,8

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	UVOZ			IZVOZ		
	Jan-Dec 2022	Jan-Dec 2023	Jan-Dec 2023 Jan-Dec 2022	Jan-Dec 2022	Jan-Dec 2023	Jan-Dec 2023 Jan-Dec 2022
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	618 171	628 444	101,7	199 598	97 601	48,9
61 Koža proizvodi od kože i krzna	310	365	117,7	141	59	41,7
62 Proizvodi od kaučuka	28 521	32 253	113,1	230	215	93,5
63 Proizvodi od plute i drveta	37 139	47 129	126,9	4 937	5 700	115,5
64 Hartija karton i proizvodi od celuloze	52 112	57 179	109,7	1 276	532	41,7
65 Predivo tkanine i tekstilni proizvodi	26 165	31 331	119,7	2 123	587	27,7
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	128 281	162 589	126,7	3 996	6 020	150,6
67 Gvožđe i čelik	81 555	71 980	88,3	6 309	2 294	36,4
68 Obojeni metali	141 734	76 299	53,8	171 310	71 857	41,9
69 Proizvodi od metala nigdje drugo pomenuti	122 354	149 319	122,0	9 277	10 337	111,4
7 Mašine i transportni uređaji	709 935	885 230	124,7	66 327	67 201	101,3
71 Pogonske mašine i uređaji	11 468	14 404	125,6	1 717	2 478	144,3
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	60 310	67 703	112,3	12 957	8 568	66,1
73 Mašine za obradu metala	4 313	4 420	102,5	286	439	153,6
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	107 603	142 923	132,8	16 593	14 378	86,6
75 Kancelarijske mašine i za AOP	35 687	41 819	117,2	742	510	68,7
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	91 817	102 822	112,0	4 325	4 478	103,5
77 Električne mašine aparati i uređaji	142 259	157 043	110,4	4 862	6 544	134,6
78 Drumska vozila	228 550	330 048	144,4	16 374	15 832	96,7
79 Ostala transportna sredstva i opreme	27 929	24 050	86,1	8 470	13 974	165,0
8 Razni gotovi proizvodi	431 506	528 361	122,4	28 670	28 596	99,7
81 Montažne zgrade sanitarni uređaji	23 378	29 488	126,1	272	535	196,8
82 Namještaj i djelovi	81 240	96 050	118,2	2 341	2 154	92,0
83 Predmeti za putovanja	10 975	18 116	165,1	498	134	27,0
84 Odjeća	105 772	123 988	117,2	3 510	5 780	164,7
85 Obuća	40 534	52 825	130,3	708	774	109,4
87 Naučni i kontrolni instrumenti	28 541	32 382	113,5	3 584	3 398	94,8
88 Fotoaparati časovnici	14 444	16 738	115,9	287	524	182,5
89 Razni gotovi proizvodi	126 622	158 773	125,4	17 470	15 296	87,6
9 Proizvodi i transakcije nigdje drugo pomenuti	67	6 332	300¹	0	6 200	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁶

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	UVOZ			IZVOZ		
	Jan-Dec 2022	Jan-Dec 2023	Jan-Dec 2023 Jan-Dec 2022	Jan-Dec 2022	Jan-Dec 2023	Jan-Dec 2023 Jan-Dec 2022
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	3 533 838	3 810 125	107,8	700 252	674 331	96,3
I Žive životinje i životinjski proizvodi	243 814	292 333	119,9	22 275	26 254	117,9
II Povrće	137 111	149 654	109,1	11 093	9 408	84,8
III Životinjske ili biljne masti ulja i voskovi	32 195	20 719	64,4	640	883	137,9
IV Pripremljena hrana pića duvan	385 501	471 640	122,3	29 199	55 249	189,2
V Mineralni proizvodi	659 707	450 708	68,3	236 582	270 050	114,1
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	303 929	371 259	122,2	40 321	51 502	127,7
VII Plastika guma i proizvodi od gume	123 201	137 030	111,2	5 461	5 203	95,3
VIII Sirove kože koža i krzno	12 738	21 636	169,8	3 351	2 347	70,0
IX Drvo proizvodi od drveta korpe drveni ugalj pluta	42 679	55 815	130,8	48 141	49 707	103,3
X Materijali i proizvodi papirne industrije	56 012	63 005	112,5	7 004	6 424	91,7
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	126 071	147 950	117,4	5 136	6 627	129,0
XII Obuća kape i modni dodaci	45 315	58 258	128,6	796	832	104,6
XIII Proizvodi od kamena gipsa keramički proizvodi stakleni proizvodi	92 604	115 860	125,1	4 088	6 037	147,7
XIV Biseri drago kamenje i metali kovanice	9 582	22 964	239,7	3 708	10 455	281,9
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	347 422	299 883	86,3	204 100	97 166	47,6
XVI Mašine i mehanički uređaji električna oprema	446 527	524 561	117,5	40 779	37 441	91,8
XVII Vozila i prateća transportna oprema	263 625	360 862	136,9	25 792	30 018	116,4
XVIII Optički medicinski i mjerni instrumenti satovi	51 227	59 172	115,5	4 277	4 112	96,1
XIX Oružje i municija	7 032	2 854	40,6	3 558	1 312	36,9
XX Razni proizvodi	147 230	183 812	124,8	3 669	3 216	87,6
XXI Umjetnička djela kolekcionarski predmeti i antikviteti	313	151	48,3	280	90	32,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

⁶ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa statistike nacionalnih računa za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora kao i preduzećima za istraživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics Concept and Definitions UN
- Statistics on the Trade of Goods User Guide EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods“ vezane za EXTRASTAT:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave prihoda i carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002 godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Izvoz
- Pasivno oplemenjivanje
- Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom.

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Uvoz za slobodni promet
- Aktivno oplemenjivanje
- Prerada robe pod carinskim nadzorom.

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST) koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK) 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava-sektor, dvije cifre-odsjek, tri cifre – grupu, četiri cifre-podgrupu a pet cifara – poziciju odnosno proizvod.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Spoljna trgovina](#)